

Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)

Кафедра фінансової політики, грошового обігу та кредиту
Аналітичний комітет з питань фінансово-кредитної політики
Всеукраїнської спілки вчених-економістів

**ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ФОРМУВАННЯ
НОВОГО СВІТОВОГО ФІНАНСОВО-
ЕКОНОМІЧНОГО ПОРЯДКУ**

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції

(м. Полтава, 1–6 жовтня 2014 року)

**Полтава
ПУЕТ
2014**

УДК 336(477)
ББК 65.9(4Укр)26431
П178

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський
університет економіки і торгівлі» заборонено*

Програмний комітет:

О. В. Чернявська, д. е. н., професор, голова аналітичного комітету з питань фінансово-кредитної політики Всеукраїнської спілки вчених-економістів, завідувач кафедри фінансової політики, грошового обігу та кредиту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ);

О. В. Кендюхов, д. е. н., професор, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри стратегічного управління економічним розвитком Донецького національного технічного університету, голова Всеукраїнської спілки вчених-економістів;

О. О. Нестуля, голова програмного комітету, д. і. н., професор, ректор ПУЕТ;

А. М. Поддєрьогін, к. е. н., професор, голова підкомісії з фінансів і кредиту Науково-методичної ради МОН України, завідувач кафедри корпоративних фінансів і контролінгу Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана;

Г. І. Манщуров, д. е. н., професор, директор Науково-дослідного економічного інституту Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, член-кореспондент Національної академії наук України;

С. Г. Міщенко, д. е. н., директор Координаційно-моніторингового департаменту Державної фіскальної служби України;

Т. В. Момот, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і аудиту Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова;

Н. В. Стукало, д. е. н., професор, декан факультету міжнародної економіки Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара;

А. В. Черен, д. е. н., професор, декан економічного факультету, завідувач кафедри фінансів і кредиту Запорізького національного університету.

Редакційна колегія:

О. В. Чернявська, д. е. н., професор, голова аналітичного комітету з питань фінансово-кредитної політики Всеукраїнської спілки вчених-економістів, завідувач кафедри фінансової політики, грошового обігу та кредиту ПУЕТ;

О. В. Кендюхов, д. е. н., професор, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри стратегічного управління економічним розвитком Донецького національного технічного університету, голова Всеукраїнської спілки вчених-економістів;

А. М. Поддєрьогін, к. е. н., професор, голова підкомісії з фінансів і кредиту Науково-методичної ради МОН України, завідувач кафедри корпоративних фінансів і контролінгу Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана;

М. В. Литвин, к. е. н., доцент кафедри міжнародної економіки і світових фінансів Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара;

С. О. Коваль, заступник директора департаменту – начальника управління кластерного аналізу Координаційно-моніторингового департаменту Державної фіскальної служби України, здобувач ПУЕТ;

О. А. Горбунова, секретар організаційного комітету Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми і перспективи розвитку фінансової системи України в умовах формування нового світового фінансово-економічного порядку», асистент кафедри фінансової політики, грошового обігу та кредиту ПУЕТ.

П178 Проблеми і перспективи розвитку фінансової системи України в умовах формування нового світового фінансово-економічного порядку : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Полтава, 1–6 жовт. 2014 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2014. – 169 с. – Текст укр., рос., англ., польською мовами.

Матеріали присвячено дослідженню теоретико-методологічних і прикладних аспектів фінансової стратегії економічного розвитку за напрямками: програма оздоровлення державних фінансів України та роль бюджету в її здійсненні; особливості міжнародних фінансів і світовий фінансовий ринок; фінансове забезпечення інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання; безпека банківської діяльності та механізм її забезпечення в сучасних умовах; національна соціальна політика та джерела її фінансування; роль і місце фінансів домогосподарств у фінансовій системі України.

Рекомендовано науковцям, державним службовцям, підприємцям, громадським діячам, студентам та аспірантам.

ISBN 978-966-184-178-8

УДК 336(477)
ББК 65.9(4Укр)26431

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки

«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2014

ISBN 978-966-184-178-8

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПРОГРАМА ОЗДОРОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ УКРАЇНИ ТА РОЛЬ БЮДЖЕТУ В ЇЇ ЗДІЙСНЕННІ 9

Chernyavska Olena, Edison Vizuite, Gorbunova Olena.
Pensions: governmental obligations or individual choices..... 9

Кендюхов О. В., Комарніцька О. В. Теоретичні основи
оцінки конкурентоспроможності національної економіки 13

Момот Т. В., Ващенко О. М. Стратегічний моніторинг
та антикорупційний аудит в системі фінансово-економічної
безпеки держави, регіону, суб'єктів господарювання
в умовах євроінтеграції 15

Корнєєв В. В. Особливості розвитку фінансового
сектора України: ризики і можливості 17

Кондрашихін А. Б. Стратегії управління фінансовим
потенціалом регіону: узгоджувальний підхід..... 21

Соколова А. М. Шляхи подолання боргової кризи в Україні... 23

Beregovska T. Z., Olshanska O. P. Financial system
and innovations in Ukraine..... 26

Чижевський В. С. Сутність категорії
«економічний механізм»..... 29

Дадашова П. А. Обґрунтування необхідності
узгодження монетарної та фіскальної
політики для досягнення фінансової стабільності 31

Гвоздяний В. Г. Тероризм як предмет
економічного аналізу 33

СЕКЦІЯ 2. ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСІВ ТА СВІТОВИЙ ФІНАНСОВИЙ РИНОК 36

Стукало Н. В., Литвин М. В. Вплив глобальної
фінансової кризи на сталий розвиток країн світу..... 36

господарства через низку факторів. Інвестиційна стратегія регіону передбачає формування системи довгострокових цілей інвестиційної діяльності окремого господарського суб'єкта та вибір найефективніших шляхів їх досягнення, які реалізуються в господарській практиці на основі чинних правил. Розробляються також стратегії для цілісних районів чи населених пунктів з оригінальним складом продуктивних сил. Тому задля зростання сукупного фінансового потенціалу слід сміліше відмовлятися від пріоритетності фінансових стратегій великих бізнес-одиниць та залучати до інвестиційних програм дрібних національних інвесторів, розглядаючи це як стратегічний орієнтир майбутнього розвитку регіону та його фінансового потенціалу.

Список використаних джерел

1. Фінансова система регіонів: проблеми та перспективи / Н. І. Богдан, О. М. Віленчук, Л. В. Дейнеко та ін. – Київ : АМУ, 2014. – 543 с.
2. Звіти НКЦПФР за 2009, 2010, 2011, 2012, 2013 роки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.tukv.ssmc.gov.ua. – Назва з екрана.
3. Звіт НКРРФП за 2012 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.tukv.ssmc.gov.ua. – Назва з екрана.

УДК 336.27(477)

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ БОРГОВОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ

А. М. Соколова, к. е. н., доцент

Вищий навчальний заклад Укоопспілки

«Полтавський університет економіки і торгівлі»

В сучасних умовах проблема наявності значної за величиною зовнішньої заборгованості перетворилася в одну з найактуальніших глобальних проблем світової економіки. На сьогодні у світі немає жодної держави, яка б на тлі свого історичного досвіду не зіткнулася б з проблемою державного боргу.

Оскільки проблема зовнішньої заборгованості в Україні постала особливо гостро, то питання безпеки у сфері управління

державним боргом є одним з найважливіших питань щодо забезпечення національної безпеки нашої держави у галузі фінансів.

Особливої актуальності в умовах економічно-політичної кризи України за перше півріччя 2014 р. набувають питання обслуговування державного боргу, так як країна виявилася чутливою і вразливою щодо ризику збільшення бюджетних витрат на дану статтю видатків. Окрім того, розміри погашення та обслуговування державного боргу України в значній мірі залежать від матеріалізації ризиків, пов'язаних зі структурою державного боргу (рис. 1).

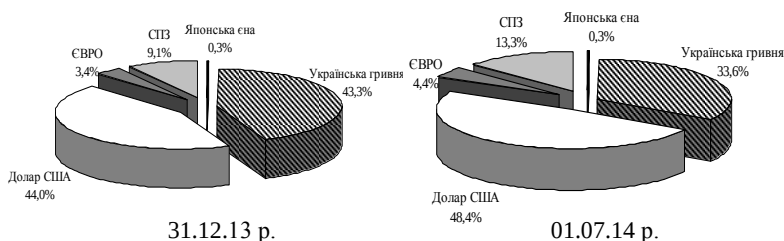

Рисунок 1 – Структура державного боргу станом на 31.12.2013 р. та на 01.07.2014 р. в розрізі валют погашення, %

У зв'язку з тим, що облік доходів національного бюджету здійснюється в гривнях, а платежі по зовнішньому боргу погашаються в іноземній валюті, держава несе значні ризики, у формі можливої різкої зміни валютного курсу гривні. Так, через коливання процентних ставок на міжнародних ринках за період 01.01.14 р. – 01.07.14 р. загальний державний борг України зріс на 23,7 %, враховуючи падіння національної валюти відносно долара США на 62 % (за даними Національного банку України курс валют на 01.01.14 р. складав 799 грн за 100 дол. США, а на 01.07.14 р. склав 1 178 грн за 100 дол. США). Це спричинено тим, що 48,4 % державного боргу нашої держави в розрізі валют погашення в доларах США (рис. 1), тобто 405,3 млрд грн (за даними Міністерства фінансів України загальний державний борг України на 01.07.14 р. склав 837,4 млрд грн).

В умовах глобалізації та міжнародної інтеграції, державні запозичення є одним із напрямків залучення додаткових ресурсів для стабільного економічного розвитку країни, що супроводжується позитивними змінами в національному господарстві, але, як показує світовий досвід, в більшості країн – перетворюється на непосильну ношу для економік цих країн. Тому складна ситуація в Україні щодо питання зовнішньої заборгованості збережеться і в найближчій перспективі, що висуває завдання управління зовнішнім боргом в один ряд з іншими головними проблемами розвитку національної економіки.

Відмову від виконання взятих на себе зобов'язань, в обставинах, що склалися (за прикладом Ісландії), не можна визнати оптимальним вирішенням даного питання. Тому одним з найважливіших завдань діяльності українського уряду є пошук альтернативних рішень щодо виходу з даної ситуації (зменшення високого рівня державного боргу), зберігаючи при цьому зайняті позиції на міжнародній арені.

Виконання завдання управління зовнішнім боргом повинно включати не тільки врегулювання поточних вимог іноземних кредиторів (вирішення тактичних задач), але й одночасно реалізацію державної програми економічного розвитку країни, яка найкращим чином сприяла б скороченню розмірів зовнішнього боргу.

Зовнішній борг відрізняється від інших видів державного боргу і вимагає додаткових зусиль для управління, особливо у країнах з «м'якої валютою», спрямованих на накопичення валютних резервів.

Однією з найважливіших причин неефективного управління накопиченого в минулому зовнішнього боргу є відсутність довгострокової стратегії, яка визначала б найважливіші орієнтири в даній сфері державних фінансів. Однак, при розробці такої стратегії застосування лише балансового методу недостатньо, оскільки вона повинна керуватися комплексним підходом до вирішення даної проблеми та узгоджуватись з загальними потребами економічного розвитку.

Тому, уряду доцільно розробити національну Концепцію фінансової безпеки, в рамках якої визначити основні елементи механізму забезпечення боргової безпеки України. Також необхідно розробити Стратегію боргової політики держави за основними макроекономічними показниками боргової безпеки України та управління державним боргом, здійснювати жорсткий контроль над виплатами на обслуговування державного боргу, що призведе до збільшення боргової безпеки нашої країни та сприятиме уникненню макроекономічних труднощів і проблем платіжного балансу в короткостроковому та довгостроковому періодах і ризиків, пов'язаних з погашенням та обслуговуванням державного боргу.

Стратегія боргової політики держави має ґрунтуватися на об'єктивних закономірностях розвитку відносин у сфері управління державним боргом, визначати мету і завдання всієї системи забезпечення боргової безпеки, орієнтуватися на розробку і послідовне здійснення заходів щодо підвищення рівня боргової безпеки держави та зменшення боргового навантаження.

УДК [336+330.341.1](477)

FINANCIAL SYSTEM AND INNOVATIONS IN UKRAINE

T. Z. Beregovska, *doctoral student in economics,*
University of Missouri, Missouri, USA;

O. P. Olshanska, *candidate of economic sciences*

Any economic system if it wants to grow and successfully participate in a global economy needs to develop and support its financial system for more than one reason. First, healthy financial system allows smooth functioning of the economy, for economic agents have in their possession tools that enable them to carry results of their work through time, from working period of their lives to retiring in the form of accumulated financial instruments, both equity and debt. Availability of these tools is a necessary condition for the economic agents, both households and individuals, to efficiently allocate their financial resources in time and, if necessary, in space,